

Gemeente Hoeksche Waard
t.a.v. Cobie Mostert
Postbus 2003
3260 AE OUD-BEIJERLAND

Oud-Beijerland, 22 april 2021

Betreft: Gevraagd advies inzake Beleidsplan Integrale Schulddienstverlening 2021-2024 van de gemeente Hoeksche Waard

Onze referentie 2021-05

Op 30 maart jl. zond u ons een adviesaanvraag over bovenstaand onderwerp.

Naar aanleiding daarvan brengt de Adviesraad Sociaal Domein Hoeksche Waard onderstaand advies uit.

- **Aanbevelingen/advies**

1. Het Beleidsplan is een wettelijke verplichting voor de gemeente. De gemeente tracht in het plan niet alleen kritisch te kijken naar het bestaande instrumentarium, maar voegt tal van nieuwe initiatieven toe.
Het plan ademt de (gewenste) sfeer van een actief preventiebeleid en geeft aan dat de weg daarnaartoe vooral 'mensgerichtheid' moet zijn.
Een benadering die de Adviesraad van harte onderschrijft.
2. Er bestaat waardering voor het feit dat de gemeente zich bij nogal wat platforms/instellingen (zoals de NVVK) aansluit om de krachten te bundelen. Ook zien we met genoegen dat de gemeente wetenschappelijk onderzoek naar het schulddienstverleningsbeleid volgt en daar lering uit trekt. Wel zouden we graag op onderdelen een meer concrete vertaling willen zien naar zaken die voor de cliënt van betekenis zijn.
3. In alle beleidsnota's wordt het belang onderstreept van een integrale benadering. De Adviesraad onderschrijft die visie, maar constateert ook dat, ondanks het uitgangspunt, van integraliteit niet altijd sprake is.
Cliënten hebben soms meerdere contactpersonen (klantmanager inkomen, werkcoach, schuldhulpverlener enz.).
Voor de uitvoering van de schulddienstverlening is een integrale aanpak van groot belang. In feite zou een 'regisseur' de belangen van een cliënt moeten behartigen, deskundigen van de verschillende relevante afdelingen moeten inschakelen en die bevindingen vastleggen in een plan van aanpak. We missen dit punt in het Beleidsplan.
4. Nu de gemeente als kernwaarde 'durf' hanteert, zou het passen om ook in de sfeer van de schulddienstverlening de randen van regels, zoals die vastliggen in jurisprudentie en wetgeving, op

te zoeken. Daarbij hoort bijvoorbeeld een meer terughoudend boetebeleid bij de uitvoering van de Participatiewet, een ruimhartig beleid met betrekking tot ondersteunende inkomensregelingen (individualisering!) en een verruiming van de beslagvrije voet in de bijstand van 90 naar 95%. (De Centrale Raad van Beroep accepteert dat gemeenten vooruit kunnen lopen op wetswijzigingen op dit punt).

De gemeente zou ook eens kritisch kunnen kijken naar de vraag of sommige schulden aan de gemeente in aanmerking kunnen komen voor afboeking of vermindering.

Op dit punt adviseert de Adviesraad dit Beleidsplan nog te versterken.

5. De introductie van saneringskredieten lijkt ons een welkome verruiming van de beleidsinstrumenten in de sfeer van schulddienstverlening; voor de cliënt biedt het rust om nog één schuldeiser te hebben.
In de Beleidsnota wordt aangegeven dat in sommige situaties terughoudendheid met een saneringskrediet moet worden betracht.
Wij vragen u nader te motiveren waarom dit onder meer zou moeten gelden voor cliënten met wisselend werk.
Wij schatten in dat juist deze groep kwetsbaar is en zijn evenmin niet overtuigd van de wenselijkheid van uw voorgenomen terughoudendheid.
6. Veel gemeenten hebben -los van de gemeente- een 'fonds bijzondere noden' waarop (door hulpverleners) een beroep kan worden gedaan in situaties waarin niet voorzien kan worden door de bijzondere bijstand. Zou dat voor de gemeente Hoeksche Waard zinvol zijn?
Overigens is ons uiteraard bekend dat er meerdere fondsen (voor sportdoelen en voor activiteiten op school enz.) in de Hoeksche Waard werkzaam zijn, maar die zijn vaak redelijk onbekend.
Een Fonds bijzondere noden kan op alle terreinen optreden en voor aanvragen beneden een bepaald bedrag binnen 24 uur zorgdragen voor financiering.
7. Het beleidsplan vraagt aandacht voor de bewindvoering, waarbij het accent vooral ligt op beëindiging van bewindvoering wanneer de omstandigheden dat mogelijk maken.
Bekend is dat de kwaliteit van bewindvoerders soms te wensen overlaat.
Gelet op de kosten die de gemeente nu maakt is het wellicht te overwegen dat de gemeente zelf enkele bewindvoerders aanstelt.
8. Met waardering namen wij kennis van de specifieke aandacht die gegeven wordt aan bijzondere groepen, zoals statushouders, dak- en thuislozen en LVB-ers. Voor deze laatste groep bestaan uitstekende trainingen.
Terecht richt het beleid zich ook op gezinnen met kinderen; wij vragen daarbij specifieke aandacht voor eenoudergezinnen, omdat het inkomensniveau bij die groep doorgaans negatiever is dan bij tweeoudergezinnen.

9. Nederland kent een groot aantal ‘wanbetalers’ voor de zorgverzekering, en daarnaast nog circa 30.000 onverzekerden. Uiteindelijk krijgt deze groep te maken met boetes en een hogere door het CAK opgelegde premie. In het Beleidsplan wordt dit ‘fenomeen’ niet geschetst, terwijl directe sanering van deze schuld onmiddellijk meer financiële ruimte zal opleveren.
Is er onderzoek gedaan naar deze groepen in onze gemeente?
10. In de uitvoeringspraktijk van de schulddienstverlening blijken de Belastingdienst, het CJIB en de gemeente zelf vaak een hardnekkige schuldeiser te zijn. Is de gemeente bereid om -binnen zekere grenzen- de openstaande schuld in zo’n geval te matigen of te verminderen?
En wordt bijgehouden of en zo ja, in hoeverre de Belastingdienst en het CJIB belemmerend zijn bij de uitvoering?
Mocht dat zo zijn is de gemeente bereid dat, zoals vele anderen, op rijksniveau aan te kaarten?
11. Eveneens met waardering namen wij kennis van de maatregelen voor ondernemers, zeker in deze tijd van de coronacrisis. In dat verband noemt het Beleidsplan wel het Bijstandsbesluit zelfstandigen zoals dat door het RBZ voor onze gemeente uitgevoerd wordt.
Wat niet genoemd wordt is de IOAZ (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen) die soms een oplossing kan bieden voor een oudere zelfstandigen die zijn bedrijf beëindigt.
12. U geeft aan dat kwantitatieve doelstellingen bijvoorbeeld als gevolg van de monitoring door Divosa bijgesteld kunnen worden. Wij bepleiten dat u de kwantitatieve doelstellingen zo invult dat er ambitie uitspreekt. U (en wij) willen immers meer dan het landelijk gemiddelde!
Wij tekenen hierbij ook aan dat een evaluatie per vier jaar onvoldoende en ongewenst is. Ongetwijfeld is dat een formele eis in de nieuwe wetgeving, maar bijstelling van beleid (of van eerder geformuleerde doelstellingen) zou moeten plaatsvinden zodra de noodzaak zich daartoe aandient.
13. De medewerkers schulddienstverlening zullen gevestigd worden in het voormalige gemeentehuis van Oud-Beijerland, waar in beginsel ook de cliënten ontvangen zullen worden. U geeft aan dat indien gewenst ook afspraken bij een van de andere servicepunten of zelfs thuis gemaakt kunnen worden.
Zoals u bekend is bestaat er een behoorlijke drempel (schaamte) voordat cliënten zich melden bij de gemeente voor hun schuldproblemen. De intake zou dus ‘outreaching’ en zo laagdrempelig mogelijk moeten zijn.
Wij adviseren u na te gaan of uw aanpak in voldoende mate ‘outreaching’ is.
14. Een tweetal vragen resteert:
- Op pagina 12 wordt gesproken over een individueel screeningsinstrument.
Wat wordt daaronder verstaan?

- Waarom worden bij de meetbare doelen geen inhoudelijke concrete doelen (bijvoorbeeld: aantal huisuitzettingen gaat naar 0, het aantal afsluitingen van energie en water gaat naar 0) opgenomen?

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.
Graag vernemen van u over de voortgang van dit traject.
Vanzelfsprekend zijn wij te allen tijde bereid een en ander nader toe te lichten.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Hoeksche Waard,

was getekend

Leon Lemmens, Martijn Bok en Mart Toet

N.B. Graag uw reactie op: secretariaat@asdhw.nl